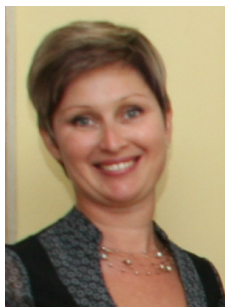

УДК 372.881.111.1

В.Б. Гончарова,
викладач
Херсонського
політехнічного коледжу
Одеського національного
політехнічного
університету
tigr.123456@mail.ru

Ю.П. Аносова,
методист
Херсонського
політехнічного
коледжу Одеського
національного
політехнічного
університету
anjul1612@ukr.net

МЕТОД ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ВНЗ І-ІІ Р.А.

В.Б. Гончарова, Ю.П. Аносова. Метод проектної діяльності на заняттях іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ І-ІІ р.а. У статті розглянуті основні напрямки, мета та важливість використання проектної діяльності під час вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ І-ІІ р.а.

V.B. Goncharova, J. P. Anosova. The project activity method during the classes of professional foreign language in the Higher Educational Institution of the I-II accreditation level. The article describes the main directions, usefulness and purposes of the project activity during the learning the professional foreign language.

Вступ. Основними підходами до навчання іноземних мов є особистісно орієнтований, діяльнісний і комунікативно-когнітивний, у центрі уваги котрих є особистість студента, врахування його особливостей, можливостей та здібностей [1]. Вони реалізуються на основі диференціації та індивідуалізації навчання, використання нових інформаційних технологій, дотримання принципів продуктивності навчання, автономії студента, орієнтації на мовленнєвий розвиток навчання у «співробітництві» та за допомогою методу «проектів».

Одним з головних завдань справжнього викладача сьогодні є створення таких умов, які б стимулювали дослідницьку діяльність студентів, їх особисті інтереси та можливості їх подальшого розвитку.

Сучасний стан і пріоритетні напрями викладання іноземної мови за професійним спрямуванням націлюють викладача на формування у студентів компетентностей, які можуть бути використані ними у подальшому житті. Саме тому чільне місце у контексті нових освітніх технологій посідає проектна діяльність студентів як ефективний засіб максимального наближення особистості до реального життя та залучення її до розв'язання конкретних завдань у просторі міжособистісного та ділового спілкування і співпраці.

Метод проектної діяльності з'явився у 20-ті роки ХХ століття в США. Спочатку він був відомий як проблемний метод, і стосувався освіти і філософії.

Головна ідея цього методу спрямована на переорієнтацію процесу навчання, а саме: на розвиток особистості майбутнього фахівця, навчання його

самостійно оволодівати новими професійними знаннями. Сучасна молода людина об'єктивно змушена бути більш мобільною, інформованою, критично і творчо мислячою, а значить і більш мотивованою до самонавчання і саморозвитку.

Отже, проект – це вид навчальної діяльності, в якій задіяні досвід, уява, знання та величезне бажання поділитися ними з іншими.

Одним із факторів результативного навчального процесу є створення позитивної атмосфери заняття, мотивації навчальної діяльності студентів. Створення ситуації успіху на основі індивідуального підходу є запорукою успішної співпраці викладача та студента, а відтак, і бажаного кінцевого результату [2].

Матеріал дослідження. Існує ряд причин, які обумовлюють необхідність розширеного застосування методу проектів у навчальному процесі ВНЗ на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням. Проектну діяльність з «Іноземної мови за професійним спрямуванням» (надалі - «Іноземної мови за ПС»), яка зорієнтована на самостійну діяльність студентів – індивідуальну, парну, групову, можна застосовувати для студентів майже всіх рівнів та здібностей.

Виходячи з аналізу застосування методу проектів під час занять з «Іноземної мови за ПС» у Херсонському політехнічному коледжі Одеського національного політехнічного університету, варто виділити такі види проектів:

1. Інформаційні та дослідні проекти (письмові та усні доповіді, виставки, випуск стіннівок, створення стендів-макетів за спеціальністю).

2. Оглядові проекти (виставки, що супроводжуються повідомленням, фотографіями, картами, схемами, графіками, різноманітними доповідями оглядового характеру).

3. Організаційні проекти, проекти-презентації (організація англійського клубу; проведення вечора, інсценування, КВК тощо).

Метод проектів – творча робота, яка потребує певної кількості часу на реалізацію (в залежності від виду обраного проекту).

Практика показує, що розпочинати роботу над проектом необхідно якомога раніше, адже кожен проект складається з певних етапів - підготовчий, виконавчий, презентаційний та підсумковий.

На даних етапах студенти коледжу вирішують окремі завдання, такі як: вибір теми проекту, збирання інформації, робота з довідковою літературою, інтерв'ю, анкетування тощо, і, нарешті, презентація та оцінювання проектів.

Докладніше розглянемо кожний з етапів.

Підготовчий етап розпочинається з визначення мети (наприклад: поглибити свої знання з дисципліни під час вивчення тематичного матеріалу, розвивати свою компетенцію, здібності та свій особистий творчий потенціал, уміння самостійно планувати свої дії, прогнозувати можливі варіанти вирішення проектних завдань, розвивати навички самоосвіти та особистої самореалізації, навчитися виконувати проекти, розвивати навички критичного ми-

слення: планувати, скласти семантичну карту (асоціативний куш), демонструвати здатність корегувати свою роботу, розвивати вміння вільно висловлювати свої думки в письмовій та усній формі).

Далі збираються ідеї для проекту шляхом мозкового штурму.

Складається схема ідей проекту (самостійно або під керівництвом викладача.) Це може бути створення тематичної газети, відеофільму, інтерв'ю, презентації, рекламної продукції, музичного кліпу, WEB-сайту, тощо.

Як результат – студенти зосереджують увагу на тематиці проекту, вчать відбирати потрібні ідеї та систематизувати їх, складають семантичну карту, що сприяє покращенню засвоєння граматичних конструкцій іноземної мови та лексичних одиниць за фахом.

Виконавчий етап розпочинається із створення чіткої структури проекту, розроблення плану виконання проекту.

Протягом всього етапу проходить корегування роботи студентів викладачем.

На цьому етапі бажано скласти карту проекту, яка може виглядати таким чином:

<i>Карта проекту</i>			
<i>Назва проекту</i>			
<i>Автори проекту</i>			
<i>Тип проекту</i>			
<i>Тематичний матеріал, за яким створюється проект</i>			
<i>Етапи роботи над проектом</i>		<i>часові рамки</i>	<i>кінцевий результат</i>
<i>підготовчий</i>			
<i>виконавчий</i>			
<i>презентаційний</i>			
<i>підсумковий</i>			
<i>Навички, набуті під час роботи над проектом</i>			
<i>Оцінка за проект</i>			

Презентаційний етап – це представлення та обговорення проектів у групі.

Підсумковий етап – це загальна оцінка роботи студентів над проектами, обговорення роботи, планів на майбутнє.

Оцінка роботи кожного учасника групи відбувається за такими критеріями: виконання завдань підготовчого етапу, оформлення проекту, зміст проекту, презентація, заохочувальний бал.

Оскільки метод проектів більш орієнтований на самостійну діяльність студентів, формує вміння самостійно приймати різні рішення, шукати шляхи отримання інформації, в них може виникати почуття невпевненості щодо результатів діяльності, адже педагог, як правило, оцінює підсумок роботи, а студент – затрачені зусилля.

Для того, щоб уникнути такої ситуації в педагогічній діяльності, необхідно будувати взаємини зі студентами на засадах особистісно орієнтованого підходу, тобто створювати такі стосунки, за яких навчальна діяльність стає співпрацею викладача і студента.

Проектна робота допомагає студентам вільно висловлювати свої думки, вони вчаться працювати в колективі.

Важливим у створенні проекту є й те, що така діяльність дає змогу безпосередньо «побачити» кінцевий результат і втілити у ньому весь свій попередній досвід.

Під час презентації кінцевого результату – готового проекту – студенти спроможні висловити думку без страху помилитися, готуються до виступу перед аудиторією, можуть бути і членами журі і самі виступати у ролі «конкурсантів».

Основними діяльностями у проекті є дослідницька, пошукова, творча, рольова, прикладна.

Проекти на заняттях з «Іноземної мови за ПС» у коледжі представлені творчими роботами з рисунками, схемами; тематичними виставками поробок, макетів, стендів; фотоколажами; плакатами, буклетами та проспектами; випусками газет чи журналів на одну з тем фахового спрямування англійською мовою; створенням радіо й телепрограм, навчальних кліпів; проведенням концертів, вистав і свят; організацією прес-конференцій; іграми, вікторинами; інтерв'ю [3; с.60].

Наведемо витяг з однієї із таких проектних робіт:

Тема: Види комп'ютерних мереж.

Завдання до самостійної роботи:

I. Скласти карту – план, де вказати назву проекту, тип, тематичний матеріал для опрацювання, кількість годин, етапи проекту, кінцевий продукт і вміння, які студенти розвивають і набувають, виконуючи проект.

Проект складається з певних етапів - підготовчий, виконавчий, презентаційний і підсумковий. На даних етапах студенти вирішують окремі завдання, такі як : вибір теми проекту, формування мікрогруп, збирання інформації, робота з довідковою літературою, інтерв'ю, анкетування тощо, і , нарешті, презентація та оцінювання проектів. Кінцевим результатом вико-

нання проектів є доповіді, газети, буклети, інструкції, статті, звернення, а також інсценізації.

Карта - план проекту

MAP OF PROJECTS						
Project	Type of project	Topical area	stages of project	Time	End product	Skills
Types of computer networks	Creative project / Information and research project	The history of computer networks' organization.	Preparatory		A college newspaper/ presentation/ video film/ flash cards/ game/ interview etc.	Speaking, reading, writing, listening conducting interviews, computer design, making a plan of a project
			Executive			
		Types of computer networks.	Presentation			
		Definitions of computer networks	result			

Рекомендації:

1. Підготовчий етап.

1.1 Визначити мету

Мета може бути такою:

- Поглибити свої знання з англійської мови під час вивчення тематичного матеріалу.
- Розвивати свою комунікативну компетенцію на базі соціокультурних, соціолінгвістичних знань, умінь і навичок.
- Розвивати мовленнєві здібності та свій особистий творчий потенціал, уміння самостійно планувати свої дії, прогнозувати можливі варіанти вирішення проектних завдань. Розвивати навички самоосвіти та особистої самореалізації.
- Навчитися виконувати проекти, писати проектні звіти, презентувати результати проектних досліджень.
- Формувати лінгвістичні та мовленнєві компетенції в межах тематики ситуативного спілкування "Newspaper", " Types of computer networks ", повторити лексику цієї тематики, закріпити вміння вживати граматичні конструкції ;

- Розвивати навички критичного мислення: планувати, скласти семантичну карту
- Демонструвати здатність корегувати свою роботу (асоціативний куш);
- Розвивати вміння вільно висловлювати свої думки в письмовій та усній формі.

1.2 Виконати завдання, повторити лексику за темою.

1.3 Скласти семантичну карту.

Очікуваний результат етапу: студенти зосереджують увагу на тематиці проекту, складають семантичну карту; створюється дружня атмосфера.

2. Ідеї для проекту.

- створення газети
- відеофільму
- інтерв'ю
- презентації
- рекламної продукції
- музичного кліпу
- WEB-сайту
- тощо

2.1. Зібрати ідеї для проекту шляхом мозкового штурму. Скласти схему ідей проекту (самостійно або під керівництвом викладача).

2.2. Показати зразки виконаних проектів.

Очікуваний результат етапу: зібрані ідеї для проекту, створено схему проекту; студенти вчаться відбирати потрібні ідеї та систематизувати їх.

3. Планування.

3.1. Створити чітку структуру проекту.

Наприклад - Газета, що складається з 4 – 6 сторінок.

Визначити обов'язкові рубрики: Computer networks, The history of computer networks' organization, Types of computer networks, Definitions of computer networks, Purposes of different computer networks.

- додаткові частини студенти визначають самостійно;
- скласти структуру проекту;

3.2 Зробити макет газети.

3.3 Скласти план виконання проекту.

3.4 Визначити, що необхідно для проекту.

3.5 Ознайомити студентів з критеріями оцінювання проекту.

4. Основна робота за проектом.

4.1 Виконати в зошитах (чорновиках) письмові завдання (статті, заголовки)

4.2 Підібрати фотографії, малюнки та підписи до них.

Очікуваний результат етапу: Студенти вчать висловлювати свої думки із заданої теми іноземною мовою.

5. Консультації викладача та коригування роботи.

Відповіді на запитання, поради, допомога у розв'язанні проблем, пов'язаних з побудовою висловлювань, окремих речень, заохочення до подальшої роботи, відстеження ходу роботи над проектом.

Очікуваний результат етапу: скоригована робота за проектом.

6. Створення остаточного варіанта проекту.

6.1 Написання остаточних варіантів проектів.

6.2 Оформлення двох групових проектів.

Очікуваний результат етапу: студенти оформляють групові проекти

7. Підготовка і проведення презентації групових проектів.

Дати анонс проекту «Types of computer networks», прорекламувати свій проект. Презентувати проект в групі.

Очікуваний результат етапу: студенти презентують свої проекти, висловлюють своє бачення теми.

8. Підбиття підсумків.

8.1 Загальна оцінка роботи студентів над проектами.

8.2 Обговорення роботи, планів на майбутнє.

8.3 Оцінка роботи кожного учасника групи за критеріями:

Робота за проектом	Максимальний бал	Прізвище студента
Виконання завдань підготовчого етапу.		
Оформлення проекту		
Зміст проекту		
Презентація		
Заохочувальний бал		
Загальний бал		

Проектна робота мотивує студентів до навчання, є особистісно-зорієнтованою, має загальноосвітні та професійні цінності, інтегрує освіту, фахові знання та виховання. Така діяльність дає студентам можливість подолати мовний бар'єр, збагатити словниковий запас «Іноземної мови за ПС», відчути впевненість у собі, успішно виконувати різні види робіт, використовувати набуті загальномовні та фахові знання і навички з іноземної мови у подальшому житті.

Застосовуючи проектну діяльність під час вивчення дисципліни «Іноземна мова за ПС», ми маємо можливість вдосконалити фахові знання, професійні навички та вміння.

Таким чином, студент з пасивного слухача перетворюється на активного учасника, що допомагає йому в майбутньому бути впевненим у своїх здібностях. У студентів з'являється цікавість до вивчення фахових дисциплін та англійської мови зокрема.

Висновки. На підставі вищезазначеного можемо зробити наступні висновки: при використанні методу проектів в процесі пізнання студентів викладач досягає значного покращення знань студентів в предметній області.

Проектна діяльність на заняттях з іноземної мови базується на новому розумінні взаємовідносин викладача та студента. Роль викладача кардинально змінюється, він стає помічником, партнером, порадиником, який користується своїми навичками володіння інформацією, що допомагає знайти оптимальний метод та шлях вирішення поставленої проблеми.

Отже, проектна робота дає можливість викладачу застосовувати комунікативні, інтерактивні, групові технології навчання та тим самим зробити весь навчально-виховний процес високоефективним.

Література

1. Коваленко, О. Про вивчення іноземних мов у 2009–2010 навчальному році [Текст] // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009 – № 1. – С. 4–6.
2. Лиса, С. Хочу бути творцем і художником [Текст] // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009. – № 6. – С. 54–61.
3. Шевчук, Н. Використання проектної роботи на уроках англійської мови [Текст] // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2009. – № 1. – С. 59–61.
4. Дичківська, І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник. [Текст] – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Пузир, Т.М. Інноваційні технології в процесі формування екологічної освіти. // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб./ Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН молоді спорт України. [Текст] – К., 2011. – Вип..70. – 200с.
6. The characteristics of project work [Текст] // English. – 2004. - № 12